

Mem & Zîn

Rûbar Can

Schrijver: Rûbar Can

Coverontwerp: Rûbar Can

ISBN: 9789403896335

© Rûbar Can

“Een liefdesverhaal dat zijn oorsprong vond in de aarde en tot volle bloei kwam in de hemel.”

Een meeslepend epos van de legendarische dichter Ehmedê Xanî. In dit verhaal volgen we twee helden, wier laatste rustplaats zich bevindt in Cizîra Botan, het drielandenpunt waar Irak, Syrië en Turkije samenkomen.

Aan iedereen die naar liefde zoekt in haar meest verheven vorm, aan de zielen die in literatuur een brug zien tussen culturen en aan allen die geloven dat menselijke schoonheid tijd en plaats overstijgt.

Ik presenteer deze vertaling van het verhaal “Mem en Zîn”, in de hoop dat Nederlandse harten in dit werk de echo van liefde en trouw zullen vinden. Met mijn diepste waardering,

Rûbar Can

Inleiding

De epische liefdesgeschiedenis van Mem en Zîn, oorspronkelijk geschreven door de Koerdische dichter Ahmedê Xanî in de zeventiende eeuw, is een literair meesterwerk dat diepgeworteld is in de culturele en spirituele tradities van het Koerdische volk. Xanî, met zijn uitzonderlijk verfijnde poëtische taal, vertelt niet alleen een verhaal van hartstochtelijke liefde, maar hij verweeft ook thema's van morele strijd, lotsbestemming, en de complexe relaties tussen de menselijke ziel en de kosmische krachten die ons leven vormgeven. Mem en Zîn is veel meer dan een liefdesverhaal; het is een allegorie voor de eeuwige strijd tussen het goede en het kwade, de waarde van opoffering, en de onveranderlijke macht van het noodlot.

Dit werk heeft door de eeuwen heen zijn plaats gevonden als een integraal deel van het Koerdische culturele erfgoed, en het wordt nog steeds gevierd als een van de grootste poëtische prestaties in de Koerdische taal. In een tijd waarin culturele grenzen steeds meer vervagen, blijft Mem en Zîn relevant vanwege zijn universele thema's die aansluiten bij de menselijke ervaring in elke samenleving, ongeacht tijd of plaats.

In de vertaling die ik heb gemaakt naar het Nederlands, voelde ik de verantwoordelijkheid om niet alleen de kern van dit meesterwerk over te brengen, maar ook om een culturele brug te slaan tussen de Koerdische literatuur en de Nederlandse lezers. In de globaliserende wereld van vandaag wordt het steeds belangrijker om verhalen uit andere culturen te delen en te begrijpen, vooral die welke zulke diepe,

universele thema's behandelen als liefde, verdriet, hoop, en menselijke waardigheid. De Koerdische literatuur, hoewel vaak onderbelicht op het wereldtoneel, biedt een schat aan inzichten en emoties die de Nederlandse lezers veel te bieden hebben.

De tragische liefde tussen Mem en Zîn is een verhaal dat veel lezers zal aanspreken, ongeacht hun achtergrond. Het centrale thema van onmogelijke liefde, dat door externe krachten en maatschappelijke structuren wordt gedwarsboomd, is een universeel fenomeen dat in de literatuur van vele culturen terugkomt. Het brengt de vraag naar voren: Wat betekent het om lief te hebben in een wereld vol obstakels? Wat zijn we bereid op te offeren voor de liefde, en hoe gaan we om met verlies en pijn? In Mem en Zîn vindt deze zoektocht naar antwoorden plaats tegen een achtergrond van mystiek en spiritualiteit, wat het verhaal een extra dimensie geeft.

Naast het verhaal van liefde, bevat Mem en Zîn ook een rijke sociale en politieke context. Ahmadê Xanî verweeft subtiele kritiek op de politieke verdeeldheid onder de Koerden, die, volgens hem, de oorzaak was van veel van hun lijden. Hij roept op tot eenheid en wijst op de noodzaak van politieke bewustwording en samenwerking. Deze boodschap van eenheid en solidariteit is nog steeds relevant in onze huidige tijd, waarin samenlevingen wereldwijd worden geconfronteerd met verdeeldheid en conflicten.

Als vertaler van dit werk naar het Nederlands, hoop ik dat deze versie van Mem en Zîn niet alleen een bron van esthetisch genot zal zijn, maar ook aanleiding zal geven tot reflectie en dialoog. De Koerdische cultuur, met zijn rijke geschiedenis en tradities, verdient het om ontdekt en

gewaardeerd te worden door een breder publiek. Door dit verhaal te delen met Nederlandstalige lezers, streef ik ernaar een bijdrage te leveren aan wederzijds begrip tussen culturen en aan de verspreiding van universele waarden zoals liefde, rechtvaardigheid en menselijke waardigheid.

Ik hoop dat de Nederlandse lezers in deze vertaling niet alleen een verhaal vinden dat hen raakt, maar ook een venster naar een cultuur die voor velen misschien onbekend is, maar die veel gemeenschappelijke menselijke ervaringen en waarden deelt. De tragedie, het mysterie en de schoonheid van Mem en Zîn zullen, naar ik hoop, lezers inspireren tot verdere verkenning van de rijke literaire tradities van de Koerden en hen aanmoedigen om na te denken over de universele thema's die in deze tijdloze epiek worden behandeld.

Rûbar Can

